СОВЕТ БОЛЬШЕМЕМИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫҢ ОЛЫ МЕМИ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ — КАРАР

27.11.2017 — № 32-149

с. Большие Меми

Югары Ослан муниципаль районы Олы Мәми авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектларының җирле нормативлары турында

Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлеге башкарма комитетының Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8 ст. 1 пунктындагы 2 пунктчасы һәм 29.4 статьясы нигезендә эшләнгән Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлегенең шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативлары турында мәгълүматны тыңлап, Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеге халкының тормыш эшчәнлеген уңай шартлар белән тәэмин итүгә юнәлдерелгән озак сроклы шәһәр төзелеше сәясәтен булдыру һәм җирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсендәге гомуми исәп-хисап күрсәткечләрен һәм мондый объектларның территориаль үтемлелегенең максималь рөхсәт ителгән максималь дәрәҗәсендәге исәп-хисап күрсәткечләрен билгеләү максатларында,

Югары Ослан муниципаль районы
Олы Меми авыл җирлеге Советы
карар итте

1. Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлегенең шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын расларга (1 нче кушымта).
2. Әлеге карарны Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында һәм Олы Меми авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеге Советының экология, табигать ресурслары һәм төзекләндерү буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Олы Меми авыл җирлеге Башлыгы — Г.А. Фомина

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Олы Меми авыл җирлеге Советының
27.11.2017 ел № 32-149 карарына
Кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ОЛЫ МЕМИ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ПРОЕКТЛАРЫНЫҢ ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ

2017 е

ЭЧТӘЛЕК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР 5

2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ 6

3. ОЛЫ МЕМИ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ 7

4. ТӨП ӨЛЕШ 9

4.1. Авыл җирлеге халкын электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә мөмкин булган максималь күләмдәге исәп-хисап күрсәткечләре 9

4.2. Торак пунктлар чикләрендәге автомобиль юллары һәм җирлекнең, авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектларына керә торган транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре 11

4.3. Социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның, авыл җирлеге халкының хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре 12

4.4. Авыл җирлеге халкы өчен мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителешнең рөхсәт ителә торган минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә барып җитү күрсәткечләре 12

4.5. Авыл җирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре 13

4.6. Авыл җирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре 14

4.6.1. Авыл җирлегенең халыкны мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. 14

4.7. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм алып китү объектлары белән тәэмин ителешнең рөхсәт ителә торган минималь дәрәҗәсенең исәп

күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре 14
4.8. Авыл җирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин ителешнең рөхсәт ителә торган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан файдалана алырлык максималь дәрәҗәдә мөмкин булган исәп-хисап күрсәткечләре 15
4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәт күрсәтүләре объектлары белән тәэмин ителешнең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь мөмкин булган территориаль дәрәҗәдә барып җитү дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре 15
4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре 16
5. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЫН БИЛГЕЛӘҮ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР 16
5.1. Авыл җирлегенең электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су бүлеп бирү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру объектларында халыкның норматив ихтыяҗларын билгеләүгә тәкъдимнәр 16
5.2. Торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларында авыл җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга карата тәкъдимнәр 20
5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр 21
5.3.1. Торак төзелеше күләмнәренең һәм торак төзелеше типларының хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вәзгыятьне һәм халыкның керем дәрәҗәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш. 21
5.4. Авыл җирлегенең мәдәният, массакүләм ял, ял итү, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында халыкның норматив ихтыяҗларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр 22
5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр 22
5.6. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм алып китү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр 23
5.7. Төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында авыл җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр 24
5.8. Зиратлар урнаштыруга тәкъдимнәр 25
5.8.5. Җирләүнең яңа урыннарын булдыру, гамәлдәге күмү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитария-гигиена экспертизасының уңай бәяләмәсе булганда мөмкин. 25

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР 26

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеген шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативлары (алга таба - нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә эшләнгән.

1.2. Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр «Техник җайга салу турында» 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән җайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукый рәвешенә карамастан, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеге территориясендә эшчәнлек алып баручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектлары өчен мәҗбүри.

1.4. Шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеге нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре җыелмасын; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәҗәдә территориаль файдалана алуының исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

1.6. Авыл җирлеге халкының минималь мөмкин булган тәэмин ителеш дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре һәм мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре билгеләнә торган җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

халыкны электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су чыгару;

торак пунктлар чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, җирлекнең җирле әһәмияттәге транспорт объектлары;

социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше;

мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү;

мәгълүматлаштыру һәм элемтә;

физик культура һәм массакүләм спорт;

көнкүреш калдыкларын җыю һәм алып китү;

төзекләндерү һәм яшелләндерү;

ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль тәэмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар түбәндәге өлешләрне үз эченә ала:

төп өлеш (авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектларының тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре);

нормативларның төп өлешендәге исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү материаллары;

нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларында авыл җирлеге халкының норматив ихтыяҗын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр;

авыл җирлегенә кыскача характеристика.

2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре Олы Мәми авыл җирлегенең территориаль планлаштыру документларын әзерләгәндә, килештергәндә, раслаганда һәм гамәлгә ашырганда, Олы Мәми авыл җирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияне планлаштыру документларында кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелешен проектлау нормативлары дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтәлешенә контроль һәм күзәтчелек органнары карарларын кабул итү өчен

файдаланыла.

2.3. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, авыл җирлеге халкының минималь дәрәҗәдә тәэмин ителешенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булу исәп-хисап күрсәткечләре үтәлү өчен мәҗбүри.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелгәннәрне гамәлдән чыгарганда һәм (яисә) үзгәрткәндә, гамәлдән чыгарылган нормаларга таянырга кирәк.

3. ОЛЫ МЕМИ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеге территориясенә кыскача характеристика, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында белешмәләр, җирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

1 таблица

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Характеристика
1	Авыл җирлеге территориясенең муниципаль район һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	Олы Меми авыл җирлеге Югары Ослан муниципаль районының көньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Олы Меми авыл җирлеге төньякта Карагуҗа авыл җирлеге белән, төньяк-көнчыгышта - Мәйдан авыл җирлеге белән, көньяк-көнбатышта - Кайбыч районы белән, көньяк-көнчыгышта - Канаш авыл җирлеге белән, көньякта - Апас районы белән чиктәш.
2	Авыл җирлеге чикләрендә территориянең гомуми мәйданы, гектар	5009,5
3	Авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар исемлеге	Олы Меми авылы Заборная Поляна авылы

		Ивановское п.
4	Даими халык саны 01.01.2016 елга	
	барлыгы, кеше.	347
	шул исәптән торак пунктлар, кеше: Олы Меми авылы Заборная Поляна авылы Ивановское п.	311 35 1
5	Халык тыгызлыгы 01.01.2016 елга, кеше/кв. км га	
6	Халыкның яшь структурасы 01.01.2016 елда	
	хезмәткә сәләтле яшьтән яшьрәк халык, кеше.	42
	хезмәткә сәләтле яшьтәге халык (ир-атлар 16 - 59 яшь, хатын-кызлар 16 - 54 яшь), кеше.	224
	хезмәткә сәләтле яшьтән өлкәнрәк халык, кеше.	81
7	Даими халык санын 2025 елга фаразлау	
	барлыгы, кеше.	385
	шул исәптән торак пунктлар, кеше: Олы Меми авылы Заборная Поляна авылы Ивановское п.	350 30 5
8	Авыл җирлегенең торак фонды 01.01.2016 ел	
	барлыгы, мең кв. метр торак мәйданы	6,4
	шул исәптән торак пунктлар буенча, мең кв. метр торак мәйданы: Олы Меми авылы Заборная Поляна авылы Ивановское п.	5,2 0,6 0,6
9	Халыкның торак белән тәэмин ителеш дәрәҗәсе, кв. м/кеше.	18,4
10	Авыл җирлеге территориясендә табигать-климат шартлары	
	климат районы (төзелеш өчен климатик районлаштыру картасы нигезендә)	IB

	сейсмик куркыныч дәрәҗәсе (баллар)	5 – 6
	табигать-климат шартларының гомуми бәяләнүе	уңайлы

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Авыл җирлеге халкын электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә мөмкин булган максималь күләмдәге исәп-хисап күрсәткечләре

4.1.1. Торак пунктларны төзүнең инженерлык җиһазлары системаларын билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган авыл җирлеген территориаль планлаштыру документлары һәм су белән тәэмин итү, канализация, электр, җылылык һәм газ белән тәэмин итү схемалары нигезендә проектлаштырырга кирәк.

Әлеге тармак схемаларында технологиянең, куәтнең, инженерлык челтәрләре күләменең принципиаль мәсьәләләре хәл ителергә, схеманы тормышка ашыру чираты буенча тәкъдимнәр бирелергә тиеш.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

2 таблица

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Электр белән тәэмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрле киеренкелектәге электр челтәрләре	торак һәм иҗтимагый биналарның электр энергиясе белән 100 процент тәэмин ителеше; Торак урамнарның 100 процентлы яктыртылуы	билгеләнми

2	Җылылык белән тәэмин итү системасы объектлары, шул исәптән: үзәкләштерелгән: пар казаннары, җылылык электр станцияләре, җылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән: автоном һәм индивидуаль котельныйлар, фатир җылылык генераторлары, җылылык челтәрләре	Торак һәм җәмәгать биналарының җылылык энергиясе белән 100 процент тәэмин ителеше	билгеләнми
3	Газ белән үзәкләштерелгән тәэмин итү системасы объектлары: газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре һәм пунктлар, газ көйләү пунктлары; газ бүлү челтәрләре	Торак биналарны газ белән 100 процент тәэмин итү	билгеләнми
4	Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы объектлары: су белән тәэмин итү чыганаклары, су җыю корылмалары, су саклау өчен савытлар, суүткәргечләр	Торак һәм иҗтимагый биналарны су белән 100 процент тәэмин итү	билгеләнми

5	Су бүлеп бирү системасы объектлары * *, шул исәптән: үзәкләштерелгән: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торбаүткәргечләре; үзәкләштерелмәгән: локаль чистарту корылмалары, слива станцияләре, канализация торбаүткәргечләре	Торак һәм иҗтимагый биналарның 100 процент тәэмин ителеше	билгеләнми

* хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар чикләрендәге автомобиль юллары һәм җирлекнең, авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектларына керә торган транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре

4.2.1. Автомобиль транспортын узу барлык биналарга һәм корылмаларга тәэмин ителергә тиеш.

4.2.2. Авыл җирлеге халкы өчен җәмәгать пассажир транспорты тукталыш пунктларының территориаль яктан файдалану мөмкинлегенең максималь дәрәҗәдә мөмкин булган күрсәткечен 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Авыл җирлеге халкының әлеге объектлар белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре билгеләнми.

3 таблица

№ т/б	Объект исеме	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе (метрлар)

1	Тулаем торак пункт буенча калган пунктлар	500

* күрсәткеч үтеп йөри торган предприятиеләрдән тукталыш пунктына кадәр җәяүлеләр өчен мөмкин булган максималь ераклыкны аңлата

** күрсәткеч массакүләм ял һәм спорт объектының төп керү урыныннан тукталыш пунктына кадәр җәяүлеләр өчен мөмкин булган максималь ераклыкны аңлата

4.3. Социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның, авыл җирлеге халкының хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

4 таблица

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе (кв. м/кеше).		Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
		2016 ел	2025 ел	
1	Авыл торак пунктларында торак урыннары	23,1	26,4	билгеләнми
Искәрмә. Киләчәккә исәпләнгән күрсәткечләр, 2025, 2035 елларда ирешелгән торак урыннарның гомуми мәйданы белән тәэмин ителешнең факттагы минималь дәрәҗәсен исәпкә алып, төзәтелә.				

4.4. Авыл җирлеге халкы өчен мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителешнең рөхсәт ителә торган минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә барып җитү күрсәткечләре

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

5 таблица

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Клуб учреждениеләре халык саны булган торак пунктлар өчен: 0,2 - 1 мең кеше. 1 - 3 мең кеше	 300 урын 300 - 230 урын	билгеләнми
2	Халык саны булган авыл торак пунктлары өчен авыл китапханәсе:		
	1 - 3 мең кеше	6 - 7,5 мең берәмлек саклау; 1000 кешегә 5 - 6 урын.	билгеләнми
Искәрмә. 1. Зур торак пунктлар өчен азрак исәп-хисап күрсәткечен кабул итәргә кирәк. 2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы карары нигезендә халыкны клуб учреждениеләре һәм китапханәләр хезмәт күрсәтүләре белән тәэмин итүнең социаль гарантияләре дәрәҗәсе 2019 елга кадәр гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәҗәсендә кабул ителә.			

4.5. Авыл җирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

6 таблица

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе

1	Спорт заллары	1000 кешегә идән мәйданы 350 кв. метр.	билгеләнми
2	Яссылык спорт корылмалары	1000 кешегә 1950 кв. метр.	билгеләнми

4.6. Авыл җирлеге халкының мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре

4.6.1. Авыл җирлегенең халыкны мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 таблица

№ т/б	Объект исеме	Үлчәү берәмлеге	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе
1	Почта элемтәсе бүлеге	авыл җирлегенә объектлар	1

4.6.2. Авыл җирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларының территориаль яктан файдалана алырлык максималь дәрәҗәдә булу күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм алып китү объектлары белән тәэмин ителешнең рөхсәт ителә торган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә булуы исәп-хисап күрсәткечләре

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын җыю һәм алып китү объектлары исемлеге, мондый объектларның урыны Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Олы Меми авыл җирлеге территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Авыл җирлеге халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дәвалау-профилактикалау учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан, ял итү урыннарыннан ераклыкта) җыю өчен контейнер мәйданчыкларының максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечен 100 метр күләмендә алырга кирәк.

4.8. Авыл җирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин ителешнең рөхсәт ителә торган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан файдалана алырлык максималь дәрәҗәдә мөмкин булган исәп-хисап күрсәткечләре

4.8.1. Авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 таблица

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе (кв. метр/кеше.)	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми файдаланудагы яшел территорияләр	12	билгеләнми
Искәрмә. Урманнар әйләнәсендә урнашкан торак пунктлар өчен эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданын 20 %тан да артмаска тиеш.			

4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәт күрсәтүләре объектлары белән тәэмин ителешнең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь мөмкин булган территориаль дәрәҗәдә барып җитү дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 таблица

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәҗәсе (га/1 мең кеше).	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсе
1	Традицион күмү зираты	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре; мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь мөмкин булган территориаль файдалану дәрәҗәсенең исәп күрсәткечләре

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән халыкның тәэмин ителеш дәрәҗәсен җиңел автомобильләрне даими саклау урыннарының гомуми саныннан 10 %ка (әмма кимендә 1 урын) кабул итәргә кирәк, шул исәптән кресло-коляскада инвалидлар автотранспорты өчен махсуслаштырылган урыннарның 5 %ы.

Учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында җиңел автомобильләрне кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән халыкның тәэмин ителеш дәрәҗәсен җиңел автомобильләрне вакытлыча саклау урыннарының гомуми саныннан 10 %ка (ләкин 1 урыннан ким түгел) кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА НОРМАТИВ ИХТЫЯҖЫН БИЛГЕЛӘҮ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл җирлегенең электр, җылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су бүлеп бирү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру объектларында халыкның норматив ихтыяҗларын билгеләүгә тәкъдимнәр

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны «Торак һәм иҗтимагый биналарның электр җайланмаларын проектлау һәм монтажлау» СП31-110-2003 таләпләре нигезендә билгеләнә торган электр чыганакларына электр

йөкләнеше күрсәткечләре (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы нигезләмә (2 бүлек) нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Беренчел исәпләүләр өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенең зур күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 таблица

<table>
<tr><td rowspan="4">Халык саны
(мең кеше)</td><td colspan="3">Торак пункт</td></tr>
<tr><td colspan="3">табигый газдагы плитәләр белән (кВт/кеше)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">тулаем торак пункт буенча</td><td colspan="2">шул исәптән:</td></tr>
<tr><td>үзәк</td><td>микрорайоннар /төзелеш кварталлары</td></tr>
<tr><td>3 тән дә ким</td><td>0,41</td><td>0,51</td><td>0,39</td></tr>
<tr><td colspan="4">Искәрмә.
1. Торак пункт үзәге төшенчәсе дигәндә территорияне төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре шактый тупланган территорияне аңларга кирәк.
2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләнеш исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:
табигый газда плиталары булган торак пунктлар өчен: 1,2 - 1,6.
Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмият алырга кирәк.</td></tr>
</table>

Электр энергиясен бүлү системасының киеренкелеген сайлау, перспективалы электр челтәрләре үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасы бүлү электр челтәре комплексы челтәрләрен перспективалы үстерү схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләрен киеренкелек исәпләү срогы һәм киеренкелек системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып билгеләнә: 35 - 110 - 220 - 500 кВ яисә 35 - 110 - 330 - 750 кВ.

Электр белән тәэмин итү системасының киеренкелеге энергия трансформациясенең иң аз баскычларын исәпкә алып сайланырга тиеш. Якын арада 35 - 110/10 кВ көчәнешләр системасы аеруча максатка ярашлы.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү җайланмаларын проектлауны гамәлгә ашыру Электр җайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм 2006 елның 02 июнендәге «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы нигезләмәнең 2 бүлеге таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләр, электр үткәргеч һава линияләрен торак төзелеше территориясендә урнашкан кабельләргә күчерү пунктлары ябык типтагы проектлаштырырга тәкъдим ителә.

5.1.2. Җылылык белән тәэмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү авыл җирлеген җылылык белән тәэмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Җылылык белән тәэмин итү системаларын проектлауны «Җылылык челтәрләре» СНиП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 таләпләре нигезендә җылылык белән тәэмин итү ышанычлылыгы буенча кулланучылар категорияләрен исәпкә алып билгеләнә торган исәп-хисап җылылык йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк. Күчемсез милек объектларына экологик таләпләр (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән җылылык белән тәэмин итү чыганакларын коммуналь-склад һәм җитештерү зоналарына, җылылык йөкләнешләре үзәкләренә урнаштырырга тәкъдим ителә.

Җылылык белән тәэмин итү чыганакларын, җылылык пунктларын урнаштыру акустик исәпләүләр белән нигезләнгән булырга тиеш.

Җылылык челтәрләрен сузу трассалары һәм ысуллары «Җылылык челтәрләре» СНиП 41-02-2003 таләпләре нигезендә күздә тотырга кирәк (9 бүлек), СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуаллаштырылган редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек).

5.1.3. Газ белән тәэмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү «Газ белән тәэмин итү системалары» СНиП 42-01-2002, «Газ белән тәэмин итү һәм газ куллану системаларының куркынычсызлыгы кагыйдәләре» ПБ 12-529-03 таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасын газ белән тәэмин итүнең һәм газлаштыруның генераль схемасы нигезендә торак-коммуналь хуҗалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә зур күрсәткечен кабул итәргә кирәк.

Газ белән тәэмин итү һәм газ белән тәэмин итү станцияләре торак пунктлардан читтә урнаштырылырга тиеш.

Газ үткәрү пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, ялланган яктан урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм җайга салу өчен газ көйләү (блок яки шкаф) пунктларын проектларга кирәк.

Газорегулятор пунктын район үзәгендә, районның йөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якын итеп урнаштырырга кирәк.

Торак пунктларда аерым урнашкан газ көйләү пунктларын биналарга һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газны газ көйләү пунктына кертүдә 0,6 МПа - 10 метрга кадәр;

газны газ көйләү пунктына кертүдә 0,6 - 1,2 МПа - 15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәэмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәэмин итү чыганакларын сайлау, су җыю корылмаларын урнаштыру таләпләре нигезендә 30.13330.2012 СНиП 2.04.01-85 * «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү» Актуальләштерелгән редакциясе, СП 31.13330.2012 СНиП 2.04.02-84 «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар", СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү (бүлек 12), СанПиН 2.1.4.1074-01 «Питьевая вода. Эчә торган су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфатның контроле. «Кайнар су белән тәэмин итү системаларының иминлеген тәэмин итүгә карата гигиена таләпләре» СанПиН 2.1.4.1175-02 «үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганакларны санитар саклау ", ГОСТ 2761-84 * "үзәкләштерелгән хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганаклары. Гигиеник, техник таләпләр һәм сайлау кагыйдәләре», СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары».

Халыкның хуҗалык-эчә торган ихтыяҗлары өчен тәүлеккә уртача (бер елга) су кулланының чагыштырма күрсәткечен түбәндәге күләмдә кабул итәргә кирәк:

эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган биналар өчен, ванна һәм җирле су җылыткычлар белән - бер кешегә 200 литр.

Су алу корылмаларының типларын һәм урнашу схемаларын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитария шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су үткәрү челтәрләрен боҗра белән проектларга кирәк. Суүткәргечләрнең тупик сызыкларын куллану рөхсәт ителә:

һәлакәтне бетерү вакытына су белән тәэмин итүдә тәнәфес булуга юл куйганда җитештерү ихтыяҗларына су бирү өчен;

торбалар диаметры 100 мм дан артмаган хуҗалык-эчә торган ихтыяҗларга су бирү өчен;

янгынга каршы яисә хуҗалык-янгынга каршы ихтыяҗларга су бирү өчен, линия озынлыгына 200 метрдан да артык булмаган озынлыкта янгын сүндерүгә карамастан.

Биналар һәм корылмаларның эчке суүткәргеч челтәрләренең тышкы суүткәргеч челтәрләре бөгелү рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларны канализацияләү системаларын проектлауны уртак таләпләр нигезендә башкарырга кирәк 30.13330.2012 СНиП 2.04.01-85 * «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү», 32.13330.2012 СНиПның Актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар", СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек).

Көнкүреш агымындагы суларны уртача тәүлеклек су белән чыгару исәп-хисап системасы территориядә һәм яшел утыртмаларда су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклек уртача уртача уртача уртача исәпләнгән су куллануга тигез итеп кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә, авыл торак пунктлары өчен уртача тәүлеклек (бер елга) сулыкны бер кешегә 150 л/тәүлек күләмендә кабул итү рөхсәт ителә.

Агып төшүче суларның чистарту корылмалары мәйданын елның җылы чорында торак пунктны торак төзелешенә карата өстенлек итүче җилләр өчен билгеләнгән яктан су агымы буенча түбәнрәк юнәлештә урнаштырырга кирәк.

5.2. Торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларында авыл җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга карата тәкъдимнәр

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар челтәрен үткәрү мөмкинлеге автомобиль кую дәрәҗәсеннән чыгып билгеләнә.

Авыл торак пунктлары өчен 2025 елга кадәр исәпләнгән срокка автомобиль кую дәрәҗәсен 1000 кешегә тигез 440 автомобиль кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә магистраль урамнарда һәм җайга салына торган хәрәкәт юлларында 200 - 300 метр интервал белән бер дәрәҗәдә җәяүле кичүләрне күздә тотарга кирәк.

5.2.3. Җәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасындагы араны 400 - 600 метр итеп кабул итәргә тәкъдим ителә.

5.2.4. Торак пунктлар чикләрендәге автомобиль юлларын һәм җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларына караган транспорт объектларын проектлауны 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция гамәлгә ашырырга тиеш. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (11 бүлек, И, К, Л кушымталары).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше күләмнәренең һәм торак төзелеше типларының хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вәзгыятьне һәм халыкның керем дәрәҗәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелеше характеры нигезендә 14 нче таблицада китерелгән төзелеш типлары аерылып тора.

14 таблица

№ т/б	Торак төзелеш тибы	Төзелеш характеристикалары
1	Кече катлы торак төзелеше	3 катка кадәр биеклектәге индивидуаль утар төзелеше; 3 катка кадәр биеклектәге блокланган торак йортлар төзү; 4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы торак йортлар белән төзелеш
2	Урта катлы торак төзелеше	биеклеге 5 дән 8 катка кадәр булган күпфатирлы торак йортлар төзү
3	Күпкатлы торак төзелеше	9 катлы һәм аннан югарырак биеклектәге күпфатирлы торак йортлар белән төзелеш

Торак төзелеше типларын бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү җирдән файдалану һәм авыл җирлеген төзү кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

5.3.3. Торак пунктларны төзүнең норматив параметрлары 7 нче бүлекнең 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция таләбе буенча

билгеләнә. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

5.4. Авыл җирлегенең мәдәният, массакүләм ял, ял итү, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында халыкның норматив ихтыяҗларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.4.1. Мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында авыл җирлегенең халыкның норматив ихтыяҗын билгеләү халыкның төрле социаль-демографик төркемнәре ихтыяҗларын канәгатьләндерү зарурлыгына туры китереп башкарылырга тиеш.

5.4.2. Әлеге объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның якынлыгын исәпкә алып, транспорт элемтәләрен оештыруны, урамнар, юллар һәм җәяүлеләр юллары челтәрләре белән үзара бәйләнештә булуны күздә тотарга кирәк.

5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләренең күләмен проектлауга бирем нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын мәгариф мәктәпләренең һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренең спорт объектлары белән берләштерергә рөхсәт ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениесен күмәк кабул итү системаларын урнаштыру һәм йорт эчендәге эчке коммуникацияләр буенча бер үк вакытта хезмәт күрсәтү өчен кимендә өч элемтә операторы тарафыннан кирәкле яшерен эчке коммуникацияләр буенча элемтә челтәрләрен салу күздә тотыла.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре мәйданнарын 15 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

15 таблица

№ т/б	Объект исеме	Участок мәйданы
1	Почта элемтәсе бүлеге	700 - 1200 кв. метр
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Узеллы автоматик телефон станциясе	0,3 га

4	Концентратор	40 - 100 кв. метр
5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1 - 0,15 га
6	Чыбык үткәргеч тапшыруның блог-станциясе	0,05 - 0,1 га
7	Яңгыравыклы трансформатор подстанциясе	50 - 70 кв. метр
8	Кабельле телевидение техник үзәге	0,3 - 0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын, зарарлы, коррозия-актив, хуш исле матдәләр һәм тузан исе аңкып торган зарарлы, санитар-яклау зоналарыннан читтә урнашкан зарарлы, коррозия-актив, технологик процесслы объектларга карата, күрше предприятиеләргә карата (өстенлек итүче юнәлештәге җилләр өчен) беренче яктан урнаштырырга кирәк.

5.5.4. Элемтә линияләрен «Элемтә линияләре өчен җирләр бүлеп бирү нормативлары» СН461-74 таләпләре нигезендә урнаштырырга кирәк.

5.6. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм алып китү объектларында норматив ихтыяҗын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен керү юллары белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен контейнер мәйданчыкларын урнаштыру күздә тотыла.

Тиешле күләмдә контейнер мәйданчыкларын билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыкларны туплау нормаларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме аеруча зур белем бирү чорларында калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын туплау нормалары күрсәткечләрен кабул итәргә кирәк 42.13330.2011 СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. 16 нчы таблицада китерелгән шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү.

Тупланган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап күләмен даими рәвештә (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

16 таблица

Көнкүреш калдыкларының төрләре	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны	
	кг	литр
Каты: суүткәргеч, канализация, үзәк җылыту һәм газ белән җиһазландырылган торак биналардан; башка торак биналардан	 190 – 225 300 – 450	 900 – 1000 1100 – 2000
Иҗтимагый биналарны исәпкә алып, каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны	280 – 300	1400 – 1500
Чокырлардан сыеклык (канализация булмаганда)	–	2000 – 3500

5.6.3. Контер мәйданчыкларын торак йортлардан, балалар йортларыннан, дәвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан һәм халыкның ял итү урыннарыннан кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер мәйданчыкта урнашкан чүп-чар контейнерлары саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Торак төзелеше территориясендә үзәкләштерелгән су чыгару системасы белән тәэмин ителмәгән сыек көнкүреш калдыкларын җыю өчен, ишегалды үләннәрен карарга кирәк.

5.7. Төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында авыл җирлеге халкының норматив ихтыяҗларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.7.1. Торак пунктны төзү чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрнең чагыштырма авырлыгы (төзелеш территориясенең яшелләндерү дәрәҗәсе) кимендә 55 % тәшкил итәргә тиеш.

Төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр дигәндә гомуми һәм чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрне, агач һәм куак утыртмаларын, торак пунктлар территорияләрендәге урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Торак пунктта яшел утыртмаларны планировка структурасын һәм җирле шартларны исәпкә алып, бердәм система рәвешендә күз алдында тотарга кирәк.

Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм булганнарын реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел утыртмаларны максималь саклауны һәм файдалануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектлары мәйданнарын түбәндәге күләмдә алырга кирәк:

парклар - кимендә 10 га;

бакчалар - кимендә 3 га;

скверлар - 0,5 га.

5.7.4. Торак пунктлар территориясендә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принципларын, объектларның параметрларын 9-42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция кабул итәргә тиеш. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

5.8. Зиратлар урнаштыруга тәкъдимнәр

5.8.1. Әлеге бүлектә мәетне яки үлгән җирнең калдыкларын бирү юлы белән җирләү юлы белән традицион каберлек зиратларын урнаштыруга таләпләр һәм тәкъдимнәр китерелә.

5.8.2. Зират участогы 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда халык санының перспективалы үсешен, үлүчеләр коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булуын, җир участогының бер күмүгә нормаларын исәпкә алырга кирәк.

5.8.4. Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата үлчәнгән яктан урнаштырырга кирәк.

5.8.5. Җирләүнең яңа урыннарын булдыру, гамәлдәге күмү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитария-гигиена экспертизасының уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын торак, җәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтләндерү һәм шифаханә-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.8.7. Зират астына бирелгән участок түбәндәге таләпләрне канәгатьләндерергә тиеш:

торак пункттан, ачык сулыклардан һәм су агымнарыннан капма-каршы якка авышлык булырга;

мөмкин булган су басу зонасыннан читтә урнашырга;

грунт суларының максималь торуы шартларында җир өстеннән кимендә 2,5 метр ераклыкта грунт суларының тору дәрәҗәсе булу;

1,5 м тирәнлектә һәм түбәндә коры, пористик туфрак (сукомлы, комлы) булу, 6 - 18% чикләрендә туфрак дымлылыгы белән.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сиптерү сууткәргечен шахта коеларын, тышкы яктыртуны күздә тотарга кирәк.

5.8.9. Күмү участокларының күләмен 17 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

17 таблица

Бер дәрәҗәдә җирләү саны бер урында	Күмү участогы күләмнәре	
	Киңлеге, метр	Озынлыгы, метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә әзерләнгән:

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Күмү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

«2014 елга кадәр җәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары

6.2. Нормативлар әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар файдаланылды:

СП 42.13330.2011 СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СП 31.13330.2012 СНиПның актуаль редакциясе 2.04.02-84* «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 СНиПның Актуализацияләнгән редакциясе 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2012 СНиП 35-01-2001 Актуальләштерелгән редакция "Халыкның аз мобиль төркемнәре өчен биналарның һәм корылмаларның уңайлылыгы";

СанПиН 42-128-4690-88 «Торак урыннар территорияләрен карап тотуның санитар кагыйдәләре»;

СанПиН 2.1.1279-03 «Җирләү билгеләнешендәге зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр»;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1999 елның 19 октябрендәге 1683-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган Социаль инфраструктура объектларында Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяҗын билгеләү методикасы;

МДК 11-01.2002 «Россия Федерациясендә зиратларны җирләү һәм тоту тәртибе турында тәкъдимнәр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары;

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативлары.

6.3. Нормативлар әзерләгәндә түбәндәгеләр исәпкә алынды:

авыл җирлегенең административ-территориаль төзелеше;

авыл җирлегенең социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы;

табигать-климат шартлары;

Олы Меми авыл җирлегенең һәм Югары Ослан муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш программалары;

авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

җирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

6.4. Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, алар өчен нормативларның төп өлешендә авыл җирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның авыл җирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләр, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник йөкләмә белән билгеләнгән.